

Bruxelles, 21 noiembrie 2022
(OR. en)

14448/22

**Dosar interinstituțional:
2022/0233 (NLE)**

RECH 582
ERAC 10
PI 146
EDUC 373
COMPET 866
IND 450
MI 796

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Subiect: RECOMANDARE A CONSILIULUI privind principiile directoare pentru
valorificarea cunoștințelor

RECOMANDAREA (UE) 2022/... A CONSILIULUI

din ...

privind principiile directoare pentru valorificarea cunoștințelor

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 182 alineatul (5) și articolul 292 prima și a doua teză,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) La 10 aprilie 2008, Comisia a adoptat Recomandarea 2008/416/CE¹ privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe, precum și Codul de bune practici pentru universități și alte organizații publice de cercetare. În rezoluția sa din 30 mai 2008², Consiliul a salutat și a sprijinit recomandarea respectivă și codul de bune practici. Împreună, respectiva recomandare și codul de bune practici au oferit un impuls multor producători de cunoștințe finanțați din fonduri publice. Unele state membre au realizat investiții strategice în infrastructuri și servicii de transfer de cunoștințe, cum ar fi birourile pentru activitățile de transfer tehnologic și alți intermediari, iar alte state membre au pus în aplicare politici specifice în materia proprietății intelectuale. Alte activități de promovare a transferului de cunoștințe la nivelul Uniunii au fost dezvoltate în cadrul inițiativei „O Uniune a inovării” (2010).
- (2) În concluziile sale 29 mai 2018 privind „Accelerarea circulației cunoștințelor în UE”, Consiliul a considerat că este necesar ca Uniunea să valorifice pe deplin cunoștințele științifice și tehnologice relevante pe care le produce și să asigure un transfer mai eficient al rezultatelor proiectelor de cercetare și inovare către societate și industrie în vederea maximizării impactului investițiilor în cercetare și inovare. De asemenea, Consiliul a invitat statele membre să își intensifice eforturile de a examina și de a face schimb de bune practici în ceea ce privește transferul de cunoștințe și a cerut Comisiei să elaboreze și să pună în aplicare o strategie de difuzare și de exploatare a rezultatelor proiectelor de cercetare și inovare pentru a spori și mai mult disponibilitatea și utilizarea acestora și pentru a accelera posibila lor adoptare.

¹ Recomandarea 2008/416/CE a Comisiei din 10 aprilie 2008 privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe și Codul de bune practici pentru universități și alte organizații publice de cercetare (JO L 146, 5.6.2008, p. 19).

² Rezoluția Consiliului privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe și Codul de bune practici pentru universități și alte organizații publice de cercetare.

- (3) Prin Comunicarea Comisiei din 10 martie 2020 intitulată „O nouă Strategie industrială pentru Europa” și prin versiunea sa actualizată din 2021 a fost subliniată importanța gestionării proprietății intelectuale, în special printr-o sensibilizare sporită a comunității de cercetare cu privire la proprietatea intelectuală, și a fost anunțată o strategie referitoare la standardizare pentru a sprijini o poziție mai asertivă cu privire la interesele Uniunii. Printre prioritățile esențiale ale planului de acțiune al Uniunii din 25 noiembrie 2020 privind proprietatea intelectuală¹ în sprijinul redresării Uniunii se numără promovarea utilizării eficiente și a implementării proprietății intelectuale, precum și facilitarea accesului la activele protejate de proprietatea intelectuală și a partajării acestora în perioade de criză.
- (4) Strategia Uniunii privind standardizarea subliniază importanța sporirii gradului de sensibilizare strategică în rândul cercetătorilor și inovatorilor și de implicare timpurie a comunității din domeniul cercetării și inovării în elaborarea standardelor, ca modalitate de dezvoltare a expertizei și competențelor relevante. De asemenea, respectiva strategie anunță elaborarea de către Comisie a unui cod de bune practici dedicat cercetătorilor din domeniul standardizării, pentru a consolida legătura dintre standardizare și cercetare și inovare.
- (5) În Concluziile sale din 1 decembrie 2020 privind „Noul Spațiu european de cercetare”, Consiliul a recunoscut că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a transforma activele intelectuale și științifice ale Uniunii în produse și servicii noi care răspund exigențelor societale. Consiliul a salutat inițiativa Comisiei de a revizui Recomandarea 2008/416/CE în conformitate cu noua Strategie industrială pentru Europa.

¹ Valorificarea la maximum a potențialului inovator al UE. Un plan de acțiune privind proprietatea intelectuală care să sprijine redresarea și reziliența UE.

- (6) În Concluziile sale din 28 mai 2021 privind Aprofundarea Spațiului european de cercetare: asigurarea unor cariere și condiții de muncă atractive și durabile pentru cercetători și transformarea circulației creierelor în realitate”, Consiliul a subliniat importanța de a sprijini reformele sistemelor naționale de cercetare pentru a asigura atractivitatea carierelor în cercetare și pentru a aborda divergențele în ceea ce privește nivelurile de remunerare, îmbunătățind în același timp sistemele de recompensare și de evaluare.
- (7) Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului¹ privind „Pactul pentru cercetare și inovare în Europa” identifică valorificarea cunoștințelor drept unul dintre domeniile prioritare de acțiune comună în sprijinul Spațiului european de cercetare. Pactul recunoaște, de asemenea, crearea de valoare și efectele societale și economice ca parte a setului comun de valori și principii în domeniul cercetării și inovării în Uniune de care statele membre ar trebui să țină seama în dezvoltarea sistemelor lor de cercetare și inovare.
- (8) Agenda de politici privind Spațiului european de cercetare pentru perioada 2022-2024, anexată la Concluziile Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind „Viitoarea guvernare a Spațiului european de cercetare”, include și acțiunea intitulată „Actualizarea orientărilor UE pentru o mai bună valorificare a cunoștințelor”. Primul rezultat al acțiunii urmează să îl constituie „Elaborarea și aprobarea unor principii directoare pentru valorificarea cunoștințelor”. Acțiunea respectivă mai include elaborarea unui cod de bune practici pentru utilizarea inteligentă a proprietății intelectuale și a unui cod de bune practici pentru cercetători în materie de standardizare, care urmează să ofere orientări mai detaliate cu privire la modul de aplicare a anumitor aspecte ale valorificării cunoștințelor.

¹ Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa (JO L 431, 2.12.2021, p. 1).

- (9) Știința deschisă, care reprezintă o abordare a procesului științific bazată pe o cooperare și pe instrumente deschise și pe diseminarea de cunoștințe, astfel cum este definită în Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului¹ constituie o metodă standard de lucru în programele-cadru ale Uniunii din domeniul cercetării și inovării și este identificată ca reprezentând un alt domeniu prioritar de acțiune comună prevăzut în Recomandarea (UE) 2021/2122. Recomandarea (UE) 2018/790 a Comisiei² încurajează statele membre să determine și să pună în aplicare politici naționale pentru diseminarea și accesul liber la publicațiile științifice și pentru gestionarea datelor cercetării, în special prin intermediul Cloudului european pentru știința deschisă. Raportul final al platformei de politici în domeniul științei deschise³ include sporirea gradului de sensibilizare cu privire la valoarea proprietății intelectuale și la gestionarea activelor de proprietății intelectuale printre elementele pe care ar trebui să le conțină un sistem comun de cercetare pentru inovare. Concluziile Consiliului din 10 iunie 2022 privind „evaluarea cercetării și punerea în aplicare a științei deschise”, sugerează că evoluția sistemelor de evaluare a cercetării în Europa ar trebui să țină seama, printre altele, de valorificarea cunoștințelor.

¹ Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO L 170, 12.5.2021, p. 15).

² Recomandarea (UE) 2018/790 a Comisiei privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora (JO L 134, 31.5.2018, p. 12).

³ Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, Mendez, E., *Progress on open science: towards a shared research knowledge system: final report of the open science policy platform*, Lawrence, R. (editor), Oficiul pentru Publicații, 2020. (Progrese ale științei deschise: către un sistem comun de cunoștințe în domeniul cercetării: raport final al platformei de politici în domeniul științei deschise).

- (10) Comunicarea Comisiei din 19 februarie 2020 intitulată „O strategie europeană privind datele” îndeamnă sectorul public și întreprinderile să valorifice oportunitățile oferite de date în sprijinul bunăstării sociale și economice și consideră că ar trebui valorificat potențialul datelor pentru a răspunde nevoilor persoanelor și, astfel, pentru a crea valoare pentru economie și societate. Inovarea bazată pe date poate aduce beneficii enorme pentru cetățeni, de exemplu prin îmbunătățirea medicinei personalizate și printr-o nouă mobilitate, precum și prin contribuția sa la Pactul verde european.
- (11) Comunicarea Comisiei din 29 aprilie 2021 intitulată „O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației” subliniază că dovezile științifice reprezintă una dintre pietrele de temelie ale unei mai bune reglementări, esențiale pentru stabilirea unei descrieri exacte a problemei, pentru o înțelegere reală a cauzalității și, prin urmare, pentru logica de intervenție și pentru evaluarea impactului. Cercetarea de înaltă calitate nu se poate realiza într-un interval de timp foarte scurt; prin urmare, este nevoie de o mai bună anticipare și coordonare a nevoilor de dovezi, astfel încât dovezile pertinente să fie disponibile atunci când este necesar. Acest lucru presupune în același timp o mai bună mobilizare și implicare a comunității de cercetare în procesul de reglementare.

- (12) Promovarea competențelor transversale, cum ar fi spiritul întreprinzător, creativitatea, gândirea critică și implicarea civică, se numără printre obiectivele Comunicărilor Comisiei privind „realizarea Spațiului european al educației până în 2025”, privind o „strategie europeană pentru universități” și privind „Agenda europeană pentru competențe în scopul promovării competitivității durabile, a echității sociale și a rezilienței”. Cadrul strategic al Spațiului european al educației promovează colaborarea și învățarea reciprocă între statele membre și principalele părți interesate, de exemplu sub formă de grupuri de lucru.
- (13) Ecosistemul de cercetare și inovare s-a schimbat profund de la publicarea Recomandării 2008/416/CE, care a fost destinată îndeosebi organizațiilor publice de cercetare¹. Este necesară o actualizare care să se axeze pe creșterea la maximum a valorii tuturor activelor de cunoștințe generate de diferite tipuri de actori în cadrul unui ecosistem dinamic de cercetare și inovare. Ar trebui abordate noi provocări și evoluții, cum ar fi lanțurile valorice tot mai complexe de cunoștințe, noile oportunități de pe piață create de tehnologiile emergente, noile forme de colaborare între industrie și mediul universitar și între sectorul public și mediul universitar, implicarea cetățenilor, precum și ingerințele externe și reciprocitatea în domeniul cercetării și inovării în ceea ce privește gestionarea activelor intelectuale în contextul cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării.

¹ Termenul „organizație publică de cercetare” include atât organizațiile specializate de cercetare în domeniul tehnologic, cât și instituțiile de învățământ superior care se implică în activități de cercetare și dezvoltare și de formare în domeniul cercetării și care beneficiază de un sprijin financiar substanțial din surse publice și cvasipublice (de exemplu, organizații caritabile și non-profit).

- (14) Ar trebui reflectată diversitatea canalelor și a instrumentelor de valorificare a cunoștințelor¹, pentru a aborda durabilitatea, provocările sociale și alte priorități în materie de politici sectoriale și pentru a încuraja colaborările multidisciplinare, nu numai în domeniul tradițional al transferului de cunoștințe în domeniile tehnologice, ci implicând și discipline precum științele sociale, științele umaniste și artele etc., inclusiv prin analizarea interconexiunilor dintre politicile sociale, de mediu și economice.
- (15) Principiile directoare pentru valorificarea cunoștințelor ar trebui să urmărească adoptarea unei linii comune privind măsurile și inițiativele în materie de politici pentru îmbunătățirea valorificării cunoștințelor în Uniune, mai ales prin: (a) extinderea sferei de intervenție a actorilor și a activităților în comparație cu Recomandarea 2008/416/CE; (b) punerea accentului pe *întregul* ecosistem de cercetare și inovare și pe conexiunile acestuia, pe cocrearea între actori și pe crearea de valoare pentru societate; (c) extinderea sferei principiilor pentru a include gestionarea activelor intelectuale și pentru a reliefa importanța dezvoltării culturii, a practicilor și a competențelor antreprenoriale; și (d) evidențierea noilor nevoi pentru sporirea efectelor cercetării și inovării, cum ar fi abordarea provocărilor noi și persistente în materie de politici, sporirea implicării cetățenilor și schimbul de bune practici între diferiți actori din domeniul cercetării și inovării.

¹ Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Research & innovation valorisation channels and tools : boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions*, Publications Office, 2020 (Canale și instrumente de valorificare în cercetare și inovare: stimularea transformării cunoștințelor în soluții durabile noi).

- (16) Principalele concepte aferente principiilor directoare pentru valorificarea cunoștințelor ar trebui definite după cum urmează:

„Valorificarea cunoștințelor” reprezintă procesul de creare a unei valori sociale și economice pe baza cunoștințelor prin conectarea diferitelor domenii și sectoare și prin transformarea datelor, a know-how-ului și a rezultatelor cercetării în produse, servicii, soluții și politici bazate pe cunoștințe care sunt durabile și aduc beneficii societății. Axarea pe valorificarea cunoștințelor presupune extinderea domeniului de aplicare al Recomandării 2008/416/CE, pentru a include întregul ecosistem de cercetare și inovare și seria din ce în ce mai diversificată a actorilor din acest ecosistem.

Valorificarea cunoștințelor reprezintă o schimbare de paradigmă, care aduce aspecte noi ce vor maximiza valoarea activelor din cercetare și inovare și a activelor existente și viitoare din cunoștințe, inclusiv a cunoștințelor implicite, cunoștințele implicite reprezentând cunoștințele care nu pot fi codificate și transmise ca informații prin intermediul documentării, al lucrărilor universitare, al prelegerilor, al conferințelor sau al altor canale de comunicare. Astfel de cunoștințe sunt transferate într-un mod mai eficient între persoane cu un context social comun și cu o proximitate fizică comună¹. Valorificarea cunoștințelor va genera beneficii pentru procesul de elaborare a politicilor și modalități noi de monitorizare și evaluare a cercetării și inovării prin dezvoltarea de indicatori și de instrumente de măsurare. Aceasta va influența finanțarea cercetării și inovării și va adăuga valoare științei și cercetării, precum și rezultatelor acestora. Valorificarea cunoștințelor necesită participarea actorilor din ecosistemul cercetării și inovării și a utilizatorilor/beneficiarilor de cunoștințe și inovare, cu un accent deosebit pe utilizarea, reutilizarea și stimularea reciprocă a cunoștințelor între diferitele sectoare, în beneficiul societății. Ca atare, este un concept mai larg decât diseminarea, care presupune a face cunoscute și accesibile cunoștințele și rezultatele. În fine, se preconizează că valorificarea cunoștințelor va contribui la punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite² și a Pactului verde european.

¹ Raportul OCDE intitulat *Global Competition for Talent: Mobility of the Highly Skilled* (Concurența mondială pentru talente: mobilitatea lucrătorilor cu înalte calificări).

² Rezoluția Organizației Națiunilor Unite adoptată de Adunarea Generală la 25 septembrie 2015, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (A/RES/70/1) (Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă).

Se consideră că „activele intelectuale” includ orice rezultate, servicii sau produse generate de orice activități din domeniul cercetării și inovării, precum brevete, drepturi de autor, mărci comerciale, publicații, date, know-how, prototipuri, procese, practici, tehnologii, invenții, software sau modele de afaceri. Lărgirea sferei, de la un accent restrâns pe gestionarea și protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, va extinde în același timp posibilitățile de creare de valoare. Pentru mobilizarea întregii valori a activelor intelectuale generate de activitățile de cercetare și inovare este nevoie de organizații care să desfășoare activități de cercetare și inovare pentru a gestiona activele intelectuale în sens larg, atât pe cele care pot fi protejate din punct de vedere juridic, cum ar fi brevetele, drepturile de autor și mărcile comerciale, cât și alte active intelectuale care ar putea fi utilizate în activitățile de valorificare. Acest lucru presupune elaborarea unor strategii de gestionare și promovarea unor competențe specifice și transversale pentru a capitaliza întreaga valoare a activelor intelectuale generate. Gestionarea eficace a activelor intelectuale este esențială pentru valorificarea cunoștințelor.

- (17) Deschiderea, ca principiu, sprijină crearea de valoare, iar utilizarea instrumentelor de gestionare a activelor intelectuale poate conduce la o mai bună utilizare a rezultatelor, poate contribui în mod pozitiv la inovare și poate spori valoarea adăugată globală a rezultatelor științifice¹. Cu condiția de a respecta normele privind proprietatea intelectuală, inclusiv principiul „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar”, este important să se recunoască că atât știința deschisă, cât și inovarea deschisă, a cărei premisă de bază este de a deschide procesul de inovare tuturor actorilor activi, astfel încât cunoștințele să poată circula mai liber și să poată fi transformate în produse și servicii care creează piețe noi, promovând o cultură mai puternică a spiritului întreprinzător², utilizează instrumentele de gestionare a activelor intelectuale și se bazează pe acestea. Utilizarea rațională a rezultatelor cercetării pentru a crea beneficii socioeconomice va spori totodată valoarea și importanța cercetării științifice pentru societate în general.

¹ Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Open science and intellectual property rights: How can they better interact?: state of the art and reflections: executive summary*, 2022. (Știința deschisă și drepturile de proprietate intelectuală: cum pot interacționa mai bine: stadiul tehnologiei și reflecții: rezumat)

² Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Open innovation, open science, open to the world: a vision for Europe*, Oficiul pentru Publicații, 2016, p.13 (Inovarea deschisă, știința deschisă, deschiderea către lume: o viziune pentru Europa).

- (18) Practicile, procesele, competențele și abilitățile antreprenoriale și cele care facilitează colaborarea cu cetățenii, cu societatea civilă și cu factorii de decizie sunt componente necesare ale inițiativelor izbutite de valorificare a cunoștințelor. Pentru transformarea cunoștințelor în valoare nouă, indiferent dacă se referă la inovări progresive sau disruptive, la elaborarea de politici bazate pe dovezi sau la bunăstarea cetățenilor, este nevoie de atitudini, practici sau culturi proactive/antreprenoriale și de cocreare/de implicare la nivel intersectorial, combinate cu eforturi antreprenoriale, în unele sau în toate etapele procesului de valorificare. În acest fel, procesul de valorificare ar putea determina ajustări ale sistemelor de învățământ și ale carierelor cercetărilor, astfel încât acestea să se îngrijească mai bine de aptitudinile, competențele și comportamentele care ar genera un grad mai mare de creativitate și de creare de valoare pentru societate. Elaborarea și utilizarea unor abordări antreprenoriale și a unor abordări orientate spre diversitate și implicare/colaborare sunt, prin urmare, esențiale pentru eficacitatea valorizării.

- (19) Procesele și metodele antreprenoriale sunt descoperiri bazate pe experimente și acțiuni create în comun care acoperă frontierele organizaționale și implică numeroase competențe complementare. În acest context, procesul antreprenorial este considerat o metodă bazată pe descoperire pentru abordarea provocărilor și oportunităților legate de piață și societate prin dezvoltarea și exploatarea experimentală a activelor intelectuale în scopul transformării acestora în valori (inovații) noi și utile pentru un anumit grup de părți interesate. Pentru aceste procese și metode este nevoie de aptitudinile și capacitățile social-antreprenoriale necesare pentru a facilita răspândirea cunoștințelor sociale dincolo de sfera comercializării. Utilizarea metodei de coordonare deschise în ceea ce privește rețelele, mijloacele și instrumentele din SEC și a cadrului strategic al SEE va stimula valorificarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor conexe.
- (20) Prin urmare, principiile directoare ar trebui să acopere dezvoltarea, utilizarea și gestionarea practicilor, proceselor și competențelor antreprenoriale la toate nivelurile societății, în sectoarele private și publice implicate în valorificarea cunoștințelor. Respectivul nou domeniu de aplicare impune responsabililor de elaborarea politicilor obligația de a-și alinia obiectivele de politică în consecință și de a pune în aplicare noi abordări necesare pentru valorificarea cunoștințelor. Principiile directoare respective au scopul de a oferi sprijin responsabililor de elaborarea politicilor din statele membre să îndeplinească cerințele respective.

- (21) Prin urmare, principiile directoare prevăzute în prezenta recomandare ar trebui să vizeze inițiative de politică destinate tuturor categoriilor de actori din cadrul ecosistemului implicați în activități de cercetare și inovare, cum ar fi:
- mediul universitar și alte instituții de studii superioare, organizații de cercetare și tehnologie și alte organizații publice de cercetare, ca și academii și societăți științifice, și inițiative și rețele interguvernamentale, cum ar fi Eureka;
 - organizații ale societății civile, inclusiv organizații cetățenești și neguvernamentale;
 - investitori privați și organizații de finanțare și de investiții, inclusiv fundații și organizații caritabile;
 - persoane fizice, de exemplu inovatori, antreprenori, cercetători, oameni de știință, profesori și studenți;
 - industria, inclusiv întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), întreprinderi nou-înființate, întreprinderi de tip spin-off, întreprinderi în curs de extindere și întreprinderi sociale;
 - intermediari, de exemplu profesioniști din domeniul transferului de cunoștințe și de tehnologie, incubatoare, parcuri științifice, centre sau clustere de inovare la nivelul Uniunii, naționale și regionale, experți în materie de proprietate intelectuală, consultanți și profesioniști în materie de sprijinire a inovării, echipe de comunicare științifică și echipe care să se implice în procesul de elaborare de politici, organizații de consiliere în materie de politici ale cunoașterii/știință și profesioniști în materie de implicare a cetățenilor;

- autorități naționale, regionale și locale și factori de decizie;
- organizații private de cercetare, furnizori de servicii publici și privați, precum spitalele și furnizorii de transport public și de energie;
- infrastructuri de cercetare, infrastructuri tehnologice și alte instalații și rețele care sprijină activitățile de cercetare și inovare;
- organisme de standardizare.

(22) Principiile directoare ar trebui formulate astfel încât să se poată aplica tuturor sau majorității categoriilor care sunt menționate la considerentul 21. Punerea în aplicare a principiilor directoare ar trebui adaptată la actorii vizați prin intermediul documentelor cu coduri de bune practici: un cod de bune practici pentru utilizarea inteligentă a proprietății intelectuale și un cod de bune practici pentru cercetători în domeniul standardizării. Dacă este necesar, ar putea fi create și alte documente relevante cu coduri de bune practici, împreună cu părțile interesate.

- (23) Aceste principii directoare nu ar trebui să fie obligatorii. Aplicarea lor ar trebui să respecte dreptul internațional, dreptul Uniunii și dreptul intern și să fie integrate în eforturile de a transforma cadrul juridic al Uniunii într-un cadru favorabil valorificării cunoștințelor. Principiile directoare ar trebui să se aplice cu intenția de a genera cel mai mare folos posibil pentru societate, inclusiv de a contribui la realizarea unei societăți durabile, potrivit cu orientările Uniunii pentru combaterea ingerințelor externe în materie de cercetare și inovare¹. Atunci când este posibil și în funcție de context, activitățile de valorificare ar trebui să țină seama de nevoile societății și de beneficiile pentru societate, dincolo de factorii tradiționali de generare de profit. Un exemplu în acest sens este procesul de acordare de licențe într-un mod responsabil din punct de vedere social, în cadrul căruia licențele acordate pentru active intelectuale ar trebui să garanteze că stabilirea prețurilor produselor și serviciilor finale nu subminează accesibilitatea. Aceste principii directoare ar trebui să se axeze pe maximizarea valorii investițiilor în cercetare și inovare dincolo de transferul tradițional de cunoștințe și pe implicarea tuturor actorilor din ecosistemul cercetării și inovării.

¹ Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Tackling R&I foreign interference : staff working document*, 2022 (Combaterea ingerințelor externe în C&I: document de lucru elaborat de serviciile Comisiei).

- (24) Valorificarea cunoștințelor este un proces complex care implică resurse semnificative pentru a asigura dezvoltarea și menținerea gamei necesare de capacități scalabile și de competențe în Uniune. Va necesita investiții continue și extinse în dezvoltarea profesioniștilor și a facilitatorilor în materie de transfer de cunoștințe și brokeraj care să acționeze ca intermediari între actorii relevanți din domeniul cercetării și inovării. Este deosebit de important ca IMM-urile să fie încurajate să participe prin intermediul unor ecosisteme puternice de inovare la nivel național și regional. În plus, ar trebui încurajată proactivitatea întreprinderilor nou-înființate și a celor în curs de extindere de toate dimensiunile, iar partenerii industriali ar trebui convinși să fie receptivi la asumarea de riscuri.

RECOMANDĂ:

statelor membre și Comisiei Europene să aplice următoarele principii directoare pentru valorificarea cunoștințelor:

1. Valorificarea cunoștințelor în politica de cercetare și inovare

- (a) să se asigure că există structuri de sprijin la nivelul Uniunii, la nivel național și la nivel regional pentru a ajuta organizațiile să înțeleagă domeniul de aplicare al prezentei recomandări privind valorificarea cunoștințelor, să evalueze implicațiile acestora pentru ele, atunci când este nevoie să mobilizeze resurse financiare și nefinanciare pentru a o pune în practică și să dezvolte strategiile și practicile necesare pentru punerea în aplicare și promovarea acestora;
- (b) să se asigure că politicile și practicile de creare de valoare sunt definite, puse în aplicare, difuzate și promovate la nivelul organizațional relevant;
- (c) să se asigure că activitățile de cercetare și inovare finanțate din fonduri publice au în vedere cel mai mare grad posibil de utilizare și de valorificare la nivelul societății a activelor intelectuale generate de activitățile de cercetare și inovare, ținând seama de aspectele care țin de suveranitate și implicându-i pe toți actorii din ecosistem;
- (d) să consolideze procesele și practicile structurale în ceea ce privește utilizarea rezultatelor cercetării și a cunoștințelor științifice pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor publice, precum și pentru elaborarea și revizuirea standardelor;

- (e) să promoveze egalitatea, diversitatea și incluziunea și să evite prejudecățile de gen în obiectivele și activitățile de valorificare a cunoștințelor și în rândul oamenilor implicați în aceste activități, de exemplu prin echipe de cercetare diverse și printr-un conținut cercetare și inovare care să reflecte perspectivele, comportamentele și nevoile diferitelor grupuri din societate.

2. Competențe și capacități

- (a) să promoveze dezvoltarea competențelor, a aptitudinilor și a capacităților necesare pentru a sprijini operațiunile de valorificare a cunoștințelor care implică toate părțile interesate, de la studenți, cercetători și inventatori până la antreprenori și intermediari profesioniști și de la utilizatorii de cunoștințe până la factorii de decizie;
- (b) să asigure programe de mobilitate între mediul universitar, industrie și sectorul public pentru a facilita dezvoltarea aptitudinilor și stimularea reciprocă a competențelor, a culturilor și a practicilor, precum și procesul de învățare pe tot parcursul vieții în rândul actorilor din domeniul valorificării cunoștințelor de la nivelul Uniunii, de la nivelul național și cel regional;
- (c) să vegheze la recunoașterea cunoștințelor implicite ale celor care generează active intelectuale drept unul dintre elementele procesului de valorificare. Este important să se promoveze abordări participative, de colaborare, care să permită includerea talentelor, a competențelor și a cunoștințelor implicite în domeniul inovării și al valorificării cunoștințelor;

- (d) să încurajeze și să faciliteze colaborarea multidisciplinară și interdisciplinară care nu se limitează la sectoarele tehnologice și care implică discipline precum științele sociale, științele umaniste și artele, precum și abordări cocreative.

3. Sistemul de stimulente

- (a) să dezvolte și să implementeze un sistem pertinent și echitabil pentru a-i stimula pe toți actorii din ecosistemul cercetării și inovării, în special pe cercetători, inovatori, studenți și personalul din cadrul universităților și al organizațiilor publice de cercetare să învețe, să aplice și să practice valorificarea cunoștințelor, precum și să atragă și să păstreze talente;
- (b) să prevadă măsuri pentru ca întreprinderile, îndeosebi IMM-urile, societatea civilă, cetățenii, utilizatorii finali și autoritățile publice să devină parteneri activi la crearea în comun de inovații cu valoare adăugată, îmbunătățind astfel accesul la cunoștințe și utilizarea acestora, sporind dobândirea de competențe și încurajând experimentarea în comun;
- (c) să încurajeze, să sprijine și să stimuleze organizațiile care se ocupă de valorificarea cunoștințelor pentru a culege, a partaja și a utiliza parametri care îmbunătățesc învățarea și performanța actorilor din domeniul valorificării cunoștințelor din Uniune.

4. Gestionarea activelor intelectuale

- (a) să asigure definirea, punerea în aplicare, difuzarea, publicitatea și promovarea politicilor și a practicilor de gestionare a activelor intelectuale în toate organizațiile implicate în valorificarea cunoștințelor;
- (b) să sporească gradul de sensibilizare în rândul universităților, al organizațiilor de cercetare, al autorităților publice și al întreprinderilor cu privire la importanța gestionării activelor intelectuale într-un mediu internațional, ținând totodată seama de aspectele care țin de suveranitate;
- (c) să se asigure că activele intelectuale dezvoltate prin intermediul activităților de cercetare și inovare din Uniune finanțate din fonduri publice sunt gestionate și controlate astfel încât să fie luate în considerare și maximizate beneficiile socioeconomice, inclusiv contribuția la durabilitate pentru Uniune în ansamblu;
- (d) să sporească gradul de sensibilizare cu privire la practicile și instrumentele de gestionare a activelor intelectuale în domeniul științei deschise și al inovării deschise, precum și gradul de adoptare a acestora, pentru a facilita utilizarea rezultatelor și a datelor pentru inovare;
- (e) să sporească nivelul de gestionare eficace a activelor intelectuale, de exemplu prin sprijinirea creării de portofolii active și prin promovarea platformelor care corelează oferta și cererea de active intelectuale, pentru a maximiza crearea de valoare pentru toți actorii implicați.

5. Relevanța în cadrul sistemelor de finanțare publică

- (a) să analizeze modul în care se poate consolida aplicarea principiilor de valorizare a cunoștințelor în cercetarea finanțată din fonduri publice;
- (b) să aibă în vedere sisteme de finanțare specifice care să vină în completarea finanțării cercetării, pentru a asigura stimularea timpurie a valorificării cunoștințelor în cercetare, inclusiv sprijinirea intermediarilor.

6. Învățare reciprocă

- (a) să promoveze și să sprijine procesele și practicile de învățare reciprocă de la nivel național și transnațional pentru diseminarea și încurajarea schimbului de bune practici¹, studii de caz, modele de urmat și lecții învățate și pentru elaborarea unor specificații comune pentru valorificarea cunoștințelor;

¹ Un registru de exemple de bune practici este disponibil pe platforma de valorificare a cunoștințelor a Comisiei Europene, care este în permanență deschisă pentru prezentarea de exemple noi de bune practici..

- (b) să compare organizațiile, ecosistemele și inițiativele de succes în materie de valorificare a cunoștințelor pentru a dezvolta și a promova concepte, modele și stimulente comune care să servească drept ghid pentru evaluarea și punerea în aplicare a gestionării și proceselor de valorificare a cunoștințelor. De asemenea, să folosească expertiza, rețelele și lecțiile învățate de la organizațiile relevante, cum ar fi Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, Oficiul European de Brevete, Rețeaua întreprinderilor europene, Institutul European de Inovare și Tehnologie și comunitățile de cunoaștere și inovare ale acestora, precum și de la alte organizații internaționale, europene, naționale sau regionale;
- (c) să încurajeze universitățile și organizațiile publice de cercetare să își pună în comun resursele, expertiza, datele și infrastructura între discipline, țări și regiuni pentru a promova mai multe practici de învățare reciprocă.

7. Parametri, monitorizare și evaluare

- (a) să promoveze eforturile de colaborare pentru adoptarea de definiții, parametri și indicatori conveniți în comun care să înglobeze varietatea de canale de valorificare, pentru a contribui la îmbunătățirea performanței Uniunii în materie de valorificare a cunoștințelor, ținând seama de diferențele contextuale dintre statele membre și dintre actorii din domeniul valorificării cunoștințelor, precum și de particularitățile diferitelor sectoare;

- (b) să se asigure că practicile de monitorizare și evaluare utilizate pentru a evalua operațiunile de valorificare a cunoștințelor se aliniază la cadrul mai larg de monitorizare al SEC și reduc la minimum sarcina administrativă ce le revine statelor membre și părților interesate, dezvoltând în același timp sinergii cu alte acțiuni de politică relevante pentru SEC.

Recomandarea 2008/416/CE este înlocuită cu prezenta recomandare.

Adoptată la ..., ...

Pentru Consiliu
Președintele
